

BOKSLEP: Kjell Magnus Økland med den nye boken på slep i en gammel og tradisjonsrik fiskekasse.

Forfatter med bokslep før bokslepp

Når en tre kilo tung bok om Oselvaren skal lanseres, må introduksjonen skje sjøveien, tenkte forfatter Kjell Magnus Økland.

ARNE EDVARDSEN
arne.edwardsen@bt.no
foto EIRIK BREKKE

De hadde leid inn fergen «Showtime» som «Ausekarane» vanligvis bruker. Det ble musikalske innslag, litt taler og hedring av folk som har bidratt til boken. Ni Oselvar-båter var utstilt. Selv kom han roende inn med boken på slep i en fiskekasse. Slik ble «Oselvar – den levande båten» lansert på forlaget Skald.

Økland presenterer seg selv som forfatter, journalist, fotograf, kulturhistoriker, foredragsholder og seilinstruktør. Blant annet.

Jobbet i 12 år

– Det er blitt en stor og tung bok, ja. Jeg har jobbet med den i tolv år. I den tiden har jeg hatt god anledning til å planlegge hvordan lanseringen skulle bli, sier han om torsdagens strandhogg i byens midte.

Boken får et opplag på 3000. Den gis ut i et samarbeid med Oselvarklubben.

– Jeg kan vel si at jeg er svak for seiling. Det kan være med Oselvar eller med tur- og havseiler. Jeg er blant annet med på å arrangere det årlige Shetland Race, sier Økland, som for tiden definerer seg som kaptein skuteløs.

– Jeg har hatt seilbåt, men nå er det bare en Oselvar igjen. Den har navnet «Ola Dilt».

Svulstige forslag nedstemt

– Hva er historien bak det navnet?

– Båten er bygget i 1935. Den første eieren hadde stor slekt. Han ville samle slekten for å finne et godt navn. Under samlingen var det svært mange svulstige forslag som ble fremført. Som motvekt til det svulstige var det en som foreslo «Ola Dilt», og slik ble det. Et navneskilt med gotisk skrift er skrudd på båten.

– Det skal lidenskap til for å skrive en bok om Oselvaren?

– Ja, jeg er vokst opp med kappseiling. Ved siden av at båten brukes til sport, så presenterer den et stort stykke kulturhistorie. I boken kommer jeg blant annet inn på hvor stor

betydning Oselvaren hadde som fraktesteier før bilen og fergene kom.

Så viktig var den

Økland pleier å si følgende til barn og unge når han skal forklare båtens betydning:

– Om du legger sammen bilen, mobilen og alle fjernkontrollenes betydning i dag, så nærmer du deg hvor viktig Oselvaren var for folk før i tiden. Det var nesten ikke liv laga langs kysten uten båten, og da snakker jeg om Oselvaren og båter bygd etter samme prinsipp. Samme fasong, antall bord, klinkbygging og med overlappende bord.

Forgubbing

Forfatteren sier at Oselvaren ble mindre og mindre brukt ut over 40-, 50- og 60-tallet.

– Ferge og bilfrakt på land tok over. Markedet forsvant for bygging av slike båter, og foreldre rådet ungene sine til å finne annet å gjøre. 60-årene gikk ut med forgubbing innen Oselvarbåtbygging. Deretter begynte man på 70-tallet å se verdien av å bevare tradisjonene. Tidlig på 80-tallet ble det holdt noen kurs i denne båtbyggertradisjonen.

Først på 90-tallet ble Osel-

LANSERING: Kjell Magnus Økland på vei inn til Fisketorget.

Om du legger sammen bilen, mobilen og alle fjernkontrollenes betydning i dag, så nærmer du deg hvor viktig Oselvaren var for folk før i tiden.

Kjell Magnus Økland

varverkstaden etablert på Os i et samarbeid med Hordaland fylkeskommune, Os kommune og Norsk kulturråd.

Pris fra 130.000

– Dette har sikret båtens eksistens, men man er avhengig av subsidier for å holde driften oppe. En Oselvar kan kjøpes for rundt 130.000 kroner. Da regner man gjerne to månedsværk pr. båt, sier Økland.

I boken får man et historisk tilbakeblikk, men også innsyn i hvordan man velger ut tømmer fra skogen, selve byggeprosessen, båtstørrelser, vedlikehold osv.

– Allerede i 1871 ble båten

brukt til kappseiling. I dag har vi NM i Oselvar, sier Økland, som selv ble nummer fem blant 23 deltakende båter under stevnet i august.

Størrelsen på en Oselvar varierer fra 4,8 meter til 7,9 meter.

Oselvar med motor

– Det mange kanskje ikke vet er at båten innenbords eller med påhengs.

– Oselvar med motor? Blir ikke det som å banne i kirken?

– Jo, i enkelte kretser er det slik, men den første Oselvaren med motor ble tatt i bruk allerede i 1905. Seil eller årer er nok mest vanlig, sier Økland.